

TÜRK SİYASAL HAYATI

V+Final

01.10.20 (1. Hafta)

- Osmanlı gerilemesi konusunda olaylar tek bir açıdan değerlendirilmemeli.
- Bugünden geçmiş yargılanmaz.
- Her şeyi Batıya kıyasla değerlendiriyoruz. Ölüştümüz Batı. Ancak biz onlardan birçok konuda farklıydık. Onlar sömürgeler ile eto'da ilerledi.

Osman'da tükür işleyen muhteşem bir sistem vardı. Sorun olmayan topluluk gücü yok. Gerilemede birçok sebep vardı.

Şartlar öyle gerektirdi.

Padişah istesede istemese de iktidarını paylaşıyordu = ilmiye sınıfı, bürokrasi

► Teokratik miydi değil miydi?

Şeriat = Hukuk Türk Şeriatı = Türk Hukuku İslam Şeriatı = İslam Hukuku

Hukukta gelenek, örf, adetler vardır.

► Osmanlı şeriatle mi yönetiliyordu?

Şeri Hukuk

İslam alimleri oluşturdular.

Örfi Hukuk

Değiştirilebilir

Daha esnek

Gelenekten gelir

Öffü Hukuk, kamusal alanda; şeri hukuk özel hayatta ön planda.

Örfi Hukuk 18. yy'a kadar daha ön planda.

Modernleşme ile (Tanzimat'tan sonra) şeri hukuk ön plana geçti

Osmanlı'da "Modernleşme" dediğimiz şey bir anda olmamıştır. Uzun bir geçmişi vardır. Hem siyasi, sosyal vb geçmişi var.

Bazı mecburiyetler, nedenler vardır.

Hukuki değişime genellikle Sened-i İttifak ile başlarız.

Sened-i İttifak = 7 Ekim 1808

Ayanlar yani toprak sahipleri tarafından imzalandı.

Osmanlı ekonomik olarak kötüye gitti. Toprak kaybı, fetih durgunlaştı.

Devlet hazinayı vergiler ile dolduracak. 17. yy'dan sonra sistemli vergi, daha

Yeniceriler (Padişahı yer geldiğinde tahttan alabiliyor.) Fetih ile geçiniyordu,

Ayanlar padişah adına toprak yöneten kişiler 17. yy'dan sonra padişaha vergi.

Ayanların vergi yükü arttı. Huzursuzluk çıktı. Padişaha talepte bulundular.

Coğrafyada karışıklık olunca egemenliğini koruruz. Sen de daha adı olacaksın.

Yazılı anayasa şeklinde anlaşma hazırlandı. Ama imzalanmadı.

Fikri olarak padişahın ilk kez otoritesi sarsıldı. İlk egemenlik sınırlama

Getirilmiş etkisi oldu. Zihinlere fikir yerleştirdi.

Umut Kırtasiye

Renkli Çıktı - Fotokopi - Tez Basımı
Kırtasiye - Kitap - Cilt Sistemleri

ulema: Birçok konuda uzman

sekülerizm: karar mekanizma merkezine din dışında unsurları koymak.

X Modernleşme 18. yy'dan önce sarayda başladı. (16-18. yy)

X Avrupa'daki gelişmeler Osmanlı'nın ilgisini çekince incelemeye gönderiyorlar.

X Sonrasında gelen elçi tasviriyle anlatıyor. (Sosyal hayattaki değişim)

X Sarayda değişim vardı. (Sivaset dışı, günlük hayat)

X Askeri yenilgi ile gözler oraya çevrildi.

X II. Mahmut önceki teftişlere göre daha stratejik ilerliyor. Amacı yenileri oradan kaldırmak: Padişaha bağlı ulema yükseltildi.

X Kendisine itiraz edebileceklerini düşündüğü kişileri merkezden uzaklaştırdı.

X Halk sempatisi için halk hizmeti için kurumlar inşa etti.

X Yenileri esnafı yanına alarak isyan ediyor.

X Padişah halk desteği ile yenileri oradan ilga etti. (Vaka-i Hayriye)

Topluma etkisi:

X Yenileri Bektâsi Dergâhında yetiştirdi. Bu yüzden dergâhlar kapatıldı. Toplumsal değişim ve dönüşüm başladı.

X Merkezilik arttı. Dış sınırlara ulaşıldığında toprak kontrolü, toprak kayıpları, vergi

X Geleneksel devletten yavaş yavaş çıkılarak ulus-devlete dönüşüm:

X Reformlarla bürokratik yapıya geçmeye başlıyor.

X II. Mahmut okullar açıyor. Eğitimde medresenin alternatifi ortaya çıkıyor.

X Seküler yapıda okullar inşa edilmeğe başlanıyor. Seküler müfredat.

X Medrese - mektep: Toplumda ikillilik çıkıyor.

X Mektepler mezun olanlar yurt dışına gönderiliyor.

08.10.2012 Hafta

Din önemli bir mesruyet kaynağıdır.

X II. Mahmut reformları sonrası tanzimat temellerinin atıldığı söylenebilir. Finansal olarak kabul edilebilirliği tartışılmaya başlandı.

X Tanzimatın ~~katkı~~ bizi götüren fikirler, bu fikirlerin kabulünü nasıl gerçekleştirdi?

↳ Basın hayatımıza giriyor. İlk gazete = 1831 Takvim-i Vakayi

X Basın politik katılımın en önemli enstrümanlarından biri oluyor.

X Politik katılım sağlandı. Tanzimat etmek = düzene koymak

↳ 3 Kasım 1839 = Tanzimat

↳ Artık kull denen vatandaş birey olur.

↳ Yaşam, ahlak, mal, mülk güvencesi; vergi pol. sisteme bağlandı; askeri alana ve eğitime yeni

Din fark etmeksizin herkes eşit

↳ Gayrimüslimler de asker olabilir.

↳ Padişahın denetimi için = 1838 Meclis-i Ahtâm Adliye

↳ Liberal birer olarak görülür. 1789 Yurttaş Hararı. Bâdîrgeşi ile benzerlik.

X Modernleşme süreci içindeki politik katılımın genişlemesi politik sistemin karşılaması

gereken farklı yoğun taleplerle de karşı karşıya bırakmıştır.

X Tanzimat burada başa çıkma olarak ele alınmıştır.

- X Osmanlı'da Modernleşme Batı gibi endüstrileşme süreci ile olmadı.
- X Bide mevcut sorunların çözümünü olarak algılandı. Ontolojik olarak farklılıklar var.
- X Tanzimat dönemi hem yönetim yapısı hem yönetim zihniyeti üzerindeki etkisi ile Osm devleti için büyük bir dönüm noktasıdır.
- X Bahriyatı'da görevli olan bürokratin keyfi atama-azlı kaldırıldı. Haklar yasal temele oturtuldu. Bir suç işlendi ise bunun cezası hukuka dayandırılmıştır. Çarek bir bürokrasi meydana gelmiştir. Birey kavramı düşünülmeğe başlandı.
- X Tanzimat en önemli cephesi : Hukuk cephesi. Evrensel değil. Şeri hukuk önde.
- X Tanzimat yapımcıları : Mustafa Resit Paşa, Ali Paşa, Fuat Paşa.
- X Eğitimin ikili hâle gelmesi ile ikili yaşam tarzı ortaya çıkıyor.
- X En çok kadınların hayatında değişime neden oldu. = Kamusal alanda (Eğitim vs)
- X İslamcı aydınlar aile yapısını tartışmaya çıkıyorlar. Çok esli evliliğe itiraz. Bunun dini olmadığını bahsediyorlar. Kadının özgürleşmesi ve eğitim alması tartışmaları.
- X Kadınlar bu dönemde kamusal alanda görülmeye başladı. Kadın gazetesi çıkıp kadın hakları üzerine yoğunlaşıyorlar.
- X Kadınların eğitim derecesinin yükselmesi yeni meslek grubunu ortaya çıkarıyor. "Muallime Sınıfı" Etkisi meşrutiyet ve savaşlar döneminde görülecek.
- X Bu eğitim temeli ile kadınların bürokraside görev almaları Avp'ya nazaran daha fazla olmuştur.
- X Avp'da seküler anlamda eğitim görmüş yeni bir Osmanlı aydın tipi ortaya çıkıyor. Aralarında kadınlar da var (Fatma Aliye Hanım)
- X Matbaa, basım-yayıncılık genişlemesi = Politik katılım, düşüncelerin yaygınlaşması, devletin merkeziliğinin artması
- X Modern yaşamışın en önemli göstergelerinden biri = Eskiye dair ne varsa eleştirmek. (Özellikle edebiyat alanında.) Batı tarzı roman, oyun, opera, hikaye.
- X Yeni Osmanlılar : Şinasi, Namık Kemal, Ali Suavî. Hâlâ net bir fikir etrafında birleşmiyor, kendi düşünceleri de net değil. İlk dönemde tanzimatçılara destek verdi fakat eleştirdiler. Modernliği yanlış anladılar onlara göre. Emperyat düşünceye destek olmuşlardır. Batı'nın ahlakını almakla sızalamışlardır. Oysa Tanzimatçılar: Biz şeriatı uzaktasık çoktan kötüye gittik diyerek Tanzimat'a yönelmişlerdi. Yeni Osmanlı bu fikirlerini gazetelerde yayınladı. Devlet baskı altında tuttu. Başka ülkelere kaçırdılar.

Neden modernleşme ile beraber şeri hukuk öne çıktı?

Yeni Osmanlılardan başlıyarak Osm aydını her türlü modern düşüncesini din ile temellendirdi. Şeriat ile temellendirdi. Bu anlayışa göre din Batı karşısında eksikliği temsil etti. Oysa İslam dini müslüman halka direnç sağlayacak kuvvete sahiptir. Çünkü onda zaten demokrasi bireysel özgürlük vardır. Bütün her şey din ile temellendirilerek meşrulaştırılacak.

Kanuni Esasi, Teşkilatı Esasiye, 1924 Anayasası, 61, 81 Anayasası > Soru Gelir.

15.10.20 (3. Hafta)

- ▶ Batı'da kadınlar çalışma hayatına sahneye Osmanlı'da eğitim ile girdi.
↳ "Muallime Hanımlar"
- ▶ Tanzimat nedeni dine bağlılık (yoldanlık, bozulduk) gereksesi.
? Bir tarafta modernleşme bir tarafta şeriat?
- ▶ Yeni Osmanlılar, Tanz. yapıcılarını eleştirirken Batı'dan alınan kavramları dönüştürdü.
- ▶ Müsavat = eşitlik özgürlük = hürriyet ulus = millet
- ▶ Aslında İslam hukukundan alınan kavramları dönüştürdüler.
- ▶ İslamiyetteki kavramlar fakat içeriği değiştirildi.
Mesrûtiyet: parlamenter sistem mesrûtiyet aracı: din.
- ▶ Toplum Sözleşmesi kuramı yavaş yavaş mukavele kavramı ile dile getiriliyor.
- ▶ Devletin ortaklığı düşüncesi. Bu yolla Osm. mesrûtiyeti tartışılıyor.
- ▶ Bunların hepsi dinin sivasallaşma süreci başladı.
- ▶ Din yönetilme noktasında bir yönerge vermedi. Müs. toplumlar yönetim şekli: hilafet.
- ! Din demokrasiden yana değil, karşı da değil. Bir diğeri ile ikâme edilemez. !
- ▶ "Din ilerlemeye engelmidir?" sorusu Batı'da çıktı. Çünkü kilise her şeyi tekerinde tutuyor.
- ▶ Bu tartışmayı yapanlara "İslamcılar" dendi.
- ▶ Bu dönemde: Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük
- ▶ Savunucuların arasında net ayrım yok. Pragmatikler.
- ▶ Akımların ortak özelliği: Batıcılık.
- ▶ Sultan Abdülaziz tahttan indirilip yerine V. Murat geliyor.
- ▶ Amaç: Reform, parlamenter sistem.
- ▶ V. Murat korkutugundan dolayı uygulayamıyor. Yeni Osmanlılar veritaktı olan II. Abdülhamit'e gidiyor. Sadakat sözü verip mesrûtiyet vaadi veriyorlar.
- ▶ II. Abdülhamit tahta çıkıyor ve Mihrat Paşa önderliğinde ilk yazılı anayasa düzenleniyor = Kanuni Esasi: 1876
- ▶ Kanuni Esasi, mutlak olan padişahın iktidarını, iradesini anayasa ile sınırlandırdı ancak Bakanlar Kurulu'na fazla yetki vererek parlamento'yu zayıflatı.
- 1. Hilafet ve hükümdarlık hakkı Osm. köteninden gelen en büyük erkeğin hakkıdır.
- 2. Devletin dini İslamdır. Alınan karar, verilen hüküm dine aykırı olamaz.
- 3. Devletin dili Türkçedir
- 4. Yürütme yetkisi padişahın başkanlığında bulunan Heyet-i Vekela (Bakanlar Kurulu)na aittir. Bakanlar Kurulu'nun başkan ve bakanlarını padişah seçer. Atama ve azletme tek yetkilidir. Yasama yetkisi Meclis-i Ayan ve Meclis-i Mebusan'a aittir.

Devletin bir dini olduğu Tefdesi
Önemli bir süreç. Dine bakış açısının
değiştiğini, toplumsal, sosyolojik
anlamda bir dönüşümün ivselleştirildi-
ğini gösteriyor.

Gayrimüslim, Tanzimat'a tepkili
↳ Herkes hukuk önünde eşit
↳ Öncesinde böyle bir ilkt yok.

Meşrutiyet yönetim biçimi olarak
ortaya çıktı.

Umut Kırtasiye

Renkli Çıktı - Fotokopi - Tez Basımı
Kırtasiye - Kitap - Cilt Sistemleri

☎ 0.532 507 22 39

📷 umutkırtasiyegorukle

✉ umutcopycenter@hotmail.com

2.

El ders kitabı
Alınır satılır

- Bu dönemde yazılı basında ve siyasi partilerin ortaya çıkması hız kazandı.
- İttihat Terakki içinde fikir ayrılıkları çıktı.
- Asker olan üyeler bu fikir ayrılıklarına karşı sert askeri önlemler aldı.
- Bunda Doğu'da olan milliyetçi isyonların da etkisi var.
- Ermeniler Osmanlı'da millet-i sadıka (sadık millet). Özerklik, bağımsızlık talepleri.
- Bu dönemde Türkler arasında da milliyetçilik yaygınlaşmaya başladı.
- Türk birliğini sağlayarak devletin kurtulacağı düşüncesi ağırlık kazandı.
- 1909 = Türk Derneği

- İttihat Terakki'nden çıkan bazı üyeler Hürriyet ve İtilaf'ı kurdu.
- İttihat Terakki'nin liberal yönetimine karşı daha liberal anlayışla ortaya çıktı.
- Balkan savaşları başladı.
- Savaşın önce mitingler düzenledi halk. Bunlarda Türklük bilinci ortaya kondu.
- Savaş düşüncesi tüm halka yayıldı. İlk miting 3 Ekim 1912 Darülfunun öğrencileri.
- Karadağ 1912 Osm'ya savaş ilan etmesiyle Balkan savaşları başladı.
- I. Balkan Savaşı: Osm x Sırbistan, Yunanistan, Karadağ, Bulgaristan.
- II. Balkan Savaşı: Osm'yı kendi aralarında paylaşamayan Balkan Dev. arasında.
- Bu savaşlar süresince önemli sayıda Türk nüfusu Anadolu'ya göç etti.
- Bu dönemde Edirne kaybediliyor. Hürriyet ve İtilaf geride İttihat geride.
- Hükümetin basında olan Kamil Paşa'nın istifası isteniyor. Gerçekleşmeyince Enver Paşa, Balkanlar Toplantısı sırasında toplantıya başıyor: Bâb-ı Ali Başkanı, Har-
biye Nazırı Nazım Paşa öldürülüyor. Verine Mahmut Şevket Paşa geçiyor.
- İttihat Terakki yönetimi tamamen eline geçiriyor. 1918'e kadar otoriter anlayışla devam eder.

- Osmanlı, Balkan Savaşları sırasında ateşkes istiyor. Mahmut Şevket Paşa antlaşma-
yı imzalıyor. Antlaşmaya göre Trakya ve Edirne Osmanlı'dan çıkıyor.
- Muhafızlar bir suikast düzenleyerek Mahmut Şevket Paşa'yı öldürdüler.
- Cemal Paşa - sivil yönetim ilan ediyor, birçok kişi tutuklanıyor. Otoriter anlayış sergiliyor.
- Mahmut Şevket'in yerine Mehmet Sait Halim Paşa hükümetin başına geliyor.
- Balkan Savaşı sonrası kendi aralarında ihtilafa düşen Balkan uyeleri yeni bir savaşa tutuşunca Osm Edirne ve Trakya'yı geri alıyor. Selanik ve Rumeli ve tamamen Osm'dan gitti.
- Balkan Savaşı sırasında kamusal hayata geçen kadınların etkisi.

- İttihat Terakki ve Jön Türkler hürriyet talebi ile geldiler fakat muhalefeti susturdu.
- Bu dönemde Balkan Savaş sonrası milliyetçilik ideolojisi arttı. Resmi ideolojinin olması İttihatın ulus devlet anlayışının ağırlık kazanması.
- Türk olmayan Müslümanlar kendi kendilerini Anadolu'ya dönünce Türk gördü.
- Osmanlı'nın yerine ikâme edilme çalışılan İslamcılık, Türkcülük 1912-1913'te hız kazandı.

- Rusya'dan gelen düşünürler İslâm'ı benimsedi. İslâm'a ulusal din olarak bakıyor.
- Çünkü İslâm'ı istiyerek kabul etti. Kendi etnik varlıklarını anıttı.
- İslâm'a özdeş bir milliyetçilik, kültürel milliyetçilik anlayışı.
- Balkan sonrası İttihat'ın Türkcülüğü devlet pol. haline getirdi.
- Türk mil. Balkan'dan sonra artması.

- ▶ Avd. Balkan katliamlarına ses çıkarmadığı için Avd. Vîdanı = Hristiyan vîdanı dendi.
- ▶ Türkler milliyetçilikten geç etti. 1908'e kadar Türklük sadece kültürel anlamdaydı.
- ▶ Ziya Gökalp, Türklük anlayışı etkili oldu. Dini işlevsel olarak alır.
- ▶ Anadolu'daki Türklük öne çıktı. Avdınlar Anadolu'yu keşfetti. Kutsal toprak olarak algılandı. Türkün esası vardı. Anadolu'ya yönelik edebi eserler.
- ▶ Akademi katılmı 1912'de Türk Ocakları kuruldu. İttihat'ten bağımsız.

05.11.20 (5. Hafta)

- ▶ Balkan Savaşlarından sonra Osm. yeni bir savaşa girdi. = I. D. S.

Balkan Savaşları ile ilgili önemli noktalar:

1. Türklük resmi ideoloji haline geldi.

2. Milliyetçiliğin yükselen bir değer olması. Buradaki milliyetçilik din ve etnik kökenin birlikte düşünüldüğü bir milliyetçilik.

- ▶ Osm. kendine taraftar aramaya başladı. Avust-Mac İmp. ve Alm. ittifakına daha yakın oldu. Diğer devlet adamlarından gizli olarak Alm. ile artı yapıldı.
- ▶ Her iki taraf Avust ve Sırb arasındaki bir çatışmada tarafsız kalacak. Rus çatışmaya girer Alm. da girmek zorunda kalırsa Osm. Alm. yanında katılacak. Alm. ordusu Osm. topraklarını koruyarak 31 Mart 1913'e kadar geçmeli ve gizli kalacak.
- ▶ Osm. hilafet gücü faydası ile müslümanları tarafı yapma amacı.
- ▶ Osm. kaybettiği toprakları geri alma arzusu ile savaşa girdi.
- ▶ Osm. Yunan donanmasına karşı İng. den 1911'de zırhlı ismarlıyıcı. Ücretleri de ödenerek zırhlıları teslim almak için Alu'te İng. ye heyet gönderiliyor. İngilizler gemiyi teslim etmiyor. Almanya bu durumu lehine çevirmek için küçübir Akdeniz filosunu Çanakkaleye doğru hareket ettiriyorlar. Arkalarında İng. donanması olduğu halde 10 Ağustos'ta boğaza ulaşıyor. İng. ler bu filoların iadesini isteyince Alm. satın alarak Osm. ya veriyorlar.
- ▶ Rusya bu duruma müdahale ediyor. Alm. baskıları ile 25 Ekim Alu'te Osm. Rus filosuna saldırıyor. Osm. da resmen savaşa girme oluyor. Şeyhülislam fetvası ile 14 Kasım'da cihat ilan ediliyor. Bunun sebebi bütün Müslümanları Osm. saflarında maddi veya manevi destek için çağırmak ve bu savaşın varoluşu savaşı old. ortaya koymak. Diğer ise sömürge altındaki Müslümanları da savaşa çağırarak direniş amacını taşıyor.
- ▶ Ruslar Kafkasya'ya saldırıyor, Osm. durduruyor. Enver Paşa komutasındaki ordu başarılı ancak Sarıkamış'ta büyük bir yenilgiye uğruyorlar.
- ▶ İng. Çanakkale Boğazi'na saldırarak için harekete geçiyor. Alm. Alm. yi durdurmak, ist. u işleri etmek ve Rusya'ya yardım göndermek. Çanakkale Savaşı her iki tarafta da büyük kayıplara neden oldu. Osm. zafer elde ediyor ancak yetmiş insan gücü işi kayıpladı. Buradan sonra Kütül Amare zaferi İng. e karşı.
- ▶ Rusya Bolşevik Devrimi, Osm. a nefes aldırmıştır. (1917) Bunun faydası Milli Mücadele döneminde de görülecek. Rusya'nın bu zanaana kadar aldığı tüm Doğu Anadolu toprakları geri alında.
- ▶ İttihat Terakki ateşkes istedi. Bundan sonra İttihat için 30 günler başladı. İttihat üyeleri savaş suçlusu ilane edildi. Bunlar ülkeyi terk ediyor.
- ▶ İttihat Terakki 10-15 yıl ülkeyi yönetti. Önemli kurumlarda üyeleri var. Bir süre konilerini gözleyerek yer altına çekildiler. Daha sonra Milli Müc. destekleri olacak.

- Hüseyin Rauf Orbay heyeti, İng ile 31 Ekim 1918'de ateşkes imzaladı. Mondros'ta
- Boğazların işgali, toğrat ve demiryolu hatlarının ~~İtilaf~~ eline geçmesi, Osm. askeri tahsis edilmesi, Osm. elindeki savaş esirlerinin serbest bırakılması, Osm. askerlerinin esir olma tutulmaya devam etmesi, İtilaf'ın gerekli gördüğünde herhangi yri işgal hakkı.
- Fiten Osm. bitişidir.
- Sultan Mehmet Resat vefat etti. Temmuz 1918 Sultan Vahdettin Padışah oldu. Tazet kabinesi başa geldi.
- 1920'de İng'ler Mondros'a dayanarak İstanbul'u işgal etti.
- Ferit Paşa Hürriyet ve İtilaf'taydı.

- İttihat Terakki Dönemi -

- İttihat Terakki 1914'te kapitülasyonları kaldırdı.
- 1916'da Şeyhülislam kabineden çıkarıldı ve yetkileri azaltıldı.
- 1917'de Şeri mahkemeler laik adliye nezaretini denetimine veriliyor.
- Medreseler Maarif (Eğitim) Nezaretine bağlanıyor. Müfredat değiştiriliyor (kilililğin mertakleşmesi)
- 1913'te Alman Yasasını temel alan Yeni Miras Hukuku yürürlüğe konuluyor (Kadın-*)
- Ekonomide liberal pol benimsendi. Yabancı yatırımlar teşvik edildi.
- 1908-1923 arası tema: vatan, millet, milli duygular. Halide Edip Adivar, H.R. Göpınar
- Tiyatroda artış görülüyor ilk kadın müslüman oyuncu: Afife Jale.
- 1914 = Konservatuar / Tiyatro = Darü'l Bedayi.
- Kendi mimari anlayışı ortaya çıktı: milli mimari = Minar Kemalethin, Vatan Tek
- İlk kez anıtlar yapılmaya başlandı. 31 Mart Flen askerleri için = Abide-i Hürriyet, Mahmut Şekket Paşa türbesi. = Ulus - devlet anlayışı ve bunu var eden unsurları anlama

Teşkilat-ı Mahsusa: istihbarat örgütü İttihat Terakki döneminde kuruldu. 1914. Milli mücadele.

- 1918'de Hürriyet İtilaf güçlendi, İttihatçılar yer altına çekildi, ~~İtilaf~~ kolonları Teceddüt Fırkasını kurdu. Muhalif İttihatçılar Fethi Okyar liderliğinde Osm. Hürriyet Perhem Aram Fırkası.
- İttihat Terakkiçiler için Diyanet, Harp Öf mahkemesi kuruldu. 27 Nisan MA duruşmasında ağır suçlamalar oldu.

- Mondros imzalanıara Osm. aydınlarının 3 tane kurtuluş stratejisi vardı.
- Yabancı işkenin mandası olarak devam etmek.
- İmparatorlukçu savaş öncesi mevcut topraklarıyla muhafaza etmek ve barış için savaşmak.
- Bâğısel kurtuluş: gelecekte savaşları ile kurtuluş

► Gerçekçi değildi. Çünkü 1919'dan 1922'ye kadar 11 Osm. hükümeti görev yaptı. İttihatçı sızık. Bu hükümetler Ankara'da başlayan milli mücadeleye destek vermediler ancak bu stratejiye de sadık kaldılar. 1918'de Milli Kongre Cemiyeti kuruldu. Misak-ı Milli kabul edildi.

► Bu dönemde Ankara'da hükümet yok.

Misak-ı Milli'yi hangi hükümet imzaladı?

İstanbul Hükümeti, Ankara sadık kaldı, destekledi.

- II. Abdülhamit'in başa geçmesiyle I. Meşrutiyet Dönemi başladı.
- Demokrasiden ziyade parlamenterizm anlayışı ortaya konmuştur.
- Halkla devlet arasında temsilciler var. Bu temsilcileri seçen "Seçkinler"
- Siyasi rejim parlamenteyle dayalı ve anayasa etrafında padişahın yetkilerinin bir kısmını veya tamamını meclise devrettiği bir yönetim biçimini ifade etmek için kullanılan kavram: meşrutiyet.
- Bu meşrutiyet devleti ve padişahı yeni bir konuma taşımaktan uzaktır.
- I. Meşrutiyet siyasetten ziyade idari ve hukuki değişiklik getirdi.
- ↳ (II. Meşrutiyet Batı'daki anlamına daha yakın olacak)

- Bu sırada Rus Savaşı ortaya çıktı. Bu karışıklık kaos sonucunda II. Abdülhamit meclisi feshediyor. I. Meşr. bitti. Anayasa işlevsiz kalıyor. ~30 yıllık dönem
- Bu dönemde kültürel hayatta ve eğitimde Batı ölcütüne yakın ~~reformlar~~ var.
- Siyasi olarak ise muhalefetin tamamen sindirildiği bir dönem oluyor.
- Tanzimatla başlayan değişimler bu dönemde meyvelerini verdi.
- İslamcılık ile ilgili partikular üretilmeye çalışıldı. Dış siyaset islamcılık ideolojisinin tahtını ile sağlanmıştı.
- II. Abdülhamit döneminde eğitimde yapılan reformlar neticesinde çok sayıda subay, memur, doktor, yazar yetişti. Çoğu da Batılı fikirler ile aşinadır. Genelde liberal anlayışla geri döndüler = Jön Türkler (Yeni Osm sonrası nesil.)
- Yeni Osm'ya nazaran daha Batılı, daha radikal fikirler nitefik anlamında derinlikten uzatılır. Tek ortak hedef: Abdülhamit'in indirmek.
- ~~2020~~ Hilafetin meşrutiyeti tartışıldı fakat "Abdülhamit'in ~~2020~~ hilafetinin"

- Jön Türkler, İttihat ve Terakki'yi kuruyorlar. Terakki: ilerleme (ilerleme anlayışı)
- İttihat: ~~ilerleme~~ birlik
- Örgütün kurucularından (Avr'da örgütleniyor ve onların desteğini alıyor.) Ahmet Rıza (pozitivizm) (Auguste Comte'in anlayışını benimsedi: insanlık dini) II. Abdülhamit'ten parlamento'yu yeniden faaliyete geçirmesini isterken muhalefetini din üzerinden yapıyor. Dine, İslam'a aykırı davrandığını söylüyor. Osm toplumunun devrimi için Osm hanedanlığını, hilafeti korumamız gerek diyor. Dini işlevini kullanıyor.
- Bu dönemde ilk kez hilafetin meşrutiyeti tartışılıyor. "Abdülhamit şahsında"
- Mizancı Mehmet: Mizaç Gazetesi, mülkiyet hakkı
- Prens Sabahattin: Ademi Merezizetçilik

- İslamcılık hem modernleşme hem geleneğe dönüş. Peygamberin zamanında uygulandığı zamanlara gitmeliyiz: Asr-ı Saadet. Anoranist yaklaşım.
- Öne çıkan İslamcı: Namiyî Kemal ve diğer Yeni Osm arasında İslamcılığın ilerleme-ye engel teşkil etmediğini, çağdaş birçok ideolojiyle uyum içinde olduğunu savunuyor.
- Panislamizm ortaya çıkıyor.

? Neden bu dönemde hilafet ortaya çıktı?

- Milli Kongre Cemiyeti İst Meclisinde çoğunlukta. Kendi iclerinde de milliyetçi bir çoğunluk olarak Felah-ı Vatan grubunu kurdu. (Vatan Kurtuluşu)
- Grup Misak-ı Milli maddelerini hazırladı. Meclis kabul etti (28 Ocak 1920)
- Direniş hareketinin anahtarlarının resmi ifadesi olarak görülmüştür.
- Er2 ve Sivas kongrelerinde bu kararlar esastır.

Misak-ı Milli Önemi

- Osmanlı İslâm çoğunluğunun bulunduğu topraklarda bağımsızlığı öngörüyor ve ilk kez bu topraklardan Türkiye olarak bahsediyor.
- Din, ırk, cemaat bakımından ortak olan Osm İslâm çoğunluğunun old. topraklar ayrılmaz bir bütündür. Arap çoğunluğunun old. topraklar yabancı işgalinde old. halk oy. kades belirlenir.
- 1878-1918 Rus elinde olan Batum, Kars, Ardahan kadarı halk oy.
- Boğazlar İstanbul'un Marmara Denizi güvenliği sağlanmalıdır. Boğazların ticari deniz ulaşımına açılmasıyla ilgili diğer devletlerle birlikte müzakere edilmeli.
- Azınlık hakları İtilaf - Avp Dev. arasında yapılmış şart uygun olarak sağlanacaktır.
- İmâ bağımsızlığı temin edilmelidir.
- Hâla milliyetçilik denirken sırf ırk ayırımından söz edilmiyor.

- Milli Mücadele, bölgesel strateji dolayısıyla dengiye görünüş veriyordu. 1919 Yunan işgalleri artınca bölgesel direnişler de arttı. Gerilla savaşları şeklinde savaş vermeye başladılar.
- Hepsi farklı yerlerde kongre toplamağa başladılar. Bu örgütleri ulusalden ziyade bölgesel kurtuluş kodetti. Misak-ı Milli ise tüm Osmanlıların egemenliğini savunuyordu. (Türk, Kurt, Köken)
- M. Kemal 1919 Anadolu'ya geçişle çoğunluk birliğine döndü. Müdafâ-i Hukuk cemiyetiyle iletişime geçti. 22 Haz 1919 Amasya Genelgesi yayımlandı.
- Vatanın tamamı, milletin istiklali tehlikededir. Hükümet itilaf etti ve denetiminde old. güçlerini yapamıyor. Bu milleti adı ver kendisiyle durumuna düşünüyor. Milletin istiklali yine milletin azim ve kararı, kurtaracaktır. Sivas ve Erz kongresi duyuruldu.
- 1919'dan itibaren Ankara merkezli mücadele başladı. Direniş merkezleştirildi. İst Meclisi ile bir dönem koordineli şekilde faaliyet yürütüldü. Ancak 1920 İngiliz işgali sonrası Anadolu'daki direniş kırmak için Felah-ı Vatan liderleri tutuklanıyor, İst Meclisi protesto ediyor. İst vekilleri M. Kemal çağrısıyla Ankara'ya gelmeye başlıyor.
- 23 Nisan 1920'de İst'den gelen vekiller ile meclis açıldı (Alternatif değil).
- Cuma günü açılıyor halk nazarında meşruiyet kazanmak için.

→ Milli Mec. tek amac, vardır: Saltanat ve hilafetin selamete kavuşturulması.

- Dini ritüeller ile açılmasına bir kişi itiraz ediyor: Kâzım Karabekir
- Bu şekilde açılmasına daha sonradan sizi zor durumda bırakacak.
- M. Kemal meclis başkanı seçiliyor, Milli Mec. propaganda aracı: Hakimiyet-i Milliye
- Hem İst hem Ankara tek meclis ortaya çıkıyor, Ankara padişah ve valiyet tanımlarla birlikte aynı hükümet old. hissettiriyor.
- İst hükümetinin başına damatı ferit paşa gelmesiyle şeyhülislam ing. başkısıyla fetva yayınıyor. Milli Mec. aleyhine

22.10.20 (4. Hafta)

- ▶ Sultan Abdülhamit'in ~~uluslararası~~ İslamcılığı politik bir araç olarak kullanmasıyla bu dönemde dinin siyasallaştığı görüyoruz.
- ▶ Panislamizmin (bütün müslümanları hilafet sancığı altında toplamak), benimsenmesindeki sebepler: 1
- ▶ 1. Osm toprağı altındaki müslümanların milliyetçilik akımından korumak; toprak ve tebaı kayıplarını önlemek.
- ▶ 2. Bu dönemde müslüman coğrafyadaki sömürge olan müslüman toplumlara direnç sağlamak.
- ▶ İngilizlerin evraklarında: Osmanlı Türkçülüğü desteklemeli.
- ▶ Hilafet bu dönemde siyaseten güçlendirildi.
- ▶ İslamcılığın yanında Türkçülük, Turancılık var. Türkçülüğü savunanlar bile Osm kimseliği altında savundukları Turancılık → Ütopya.
- ▶ Türkçülük: İsmail Gaspirali, Ahmet Ağaoğlu, Yusuf Akkura
- ▶ Bu dönemde tarih kitapları yeniden yazılmaya başlandı.
- ▶ Kültürel anlamda Türkçülük hareketi var ideolojik olarak değil.
- ▶ Balkan savaşlarında ideoloji olarak ortaya çıkıyor.

▶ II. Meşrutiyet öncesinde tıbbiye ve askerî okullarda okuyanlar arasında yönetime karşı hoşnutsuzluklar başlıyordu. Ayrıca padişaha karşı meşrutiyet, parlamento sistemi talebi var.

▶ Tek sorun Sultan Abdülhamit ile, Sultan Abdülhamit giderse sorunların çözülmesini düşünüyorlar.

▶ İttihat Terakki Paris'te bir kongre yapıyor. Burada her kimseden insan var. Avp desteğini alıyorlar. Amaç Osm'yı ayakta tutabilmek, yıkılışı engellemek. Bunun için de tek yol parlamento sistemi görüyorlar.

▶ Padişahı devirmekte ve meşrutiyet temyiz bir hükümet kurma konusunda anlaşılıyor. Tek karamsarlık şiddet ile mi yada entelektüel-siyasal yolla mı?

▶ Bazı İttihat Terakki üyeleri isyan çıkardı.

▶ Bunları gören padişah meclisi toplamayı kabul ediyor.

▶ Kanser bir itilalle parlamentonun yeniden açılması sağlanıyor.

! 23 Temmuz 1908: II. Meşrutiyet ilan edildi. !

▶ Hürriyet Bıyırımı olarak Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar kutlandı.

▶ Bu dönemde İttihat Terakki yönetiminde Meclis Başkanı: Ahmet Rıza Bey

▶ Kanun: Esasi tahrir yürürlüğe girdi. Parlamentoda İttihat T. ağırlığı var.

▶ 13 Nisan 1909 = İttihat T. muhalifleri hükümete karşı ayaklanma başlatıyor.

▶ Ayaklanmaya halk da katılım sağlıyor.

▶ İsyan talepleri: İslami karde, hükümlerin uygulanması, hükümet değişikliği.

▶ Ahmet Rıza'da pozitivist olduğu için rahatsızlar. (insanlık dini)

▶ Onun yerine müslüman başkan istiyorlar.

▶ Padişah isyan karşısında hükümet üyelerinin istifasını kabul ediyor.

▶ Harekât Ordusu Selanik'ten İstanbul'a yola çıkıyor bunun üzerine: Mahmut

Sevket Paşa komutasında.

▶ İsyanı bastırıyorlar. II. Abdülhamit tahttan indiriliyor. Hükümet başına İttihat Terakki geçiyor. 1918'e kadar otoriter yönetim.

- Milli Kongre Cemiyeti İst Meclisinde çoğunlukta. Kendi içlerinde de milliyetçi bir çoğunluk olarak Felah-ı Vatan grubunu kurdu. (Vatan Kurtuluşu)
- Grup Misak-ı Milli maddelerini hazırladı. Meclis kabul etti (28 Ocak 1920)
- Direniş hareketinin amaçlarının resmi ifadesi olarak görülmüştür.
- Er2 ve Sivas kongrelerinde bu kararlar esastır.

Misak-ı Milli Önemi:

- Osmanlı İslam çoğunluğunun bulunduğu topraklarda bağımsızlığı öngörüyor ve ilk kez bu topraklardan Türkiye olarak bahsediyor.
- Din, ırk, amaç bakımından ortak olan Osm İslam çoğunluğunun old. topraklar ayrılmaz bir bütündür. Arap çoğunluğunun old. topraklar yabancı işgalinde old. halk ay. kodes belirlenmi¹⁰
- 1878-1918 Rus elinde olan Batum, Kars, Ardahan kadarı halk ay.
- Başkent İstanbul'un Marmara Denizi güvenliği sağlanmalıdır. Boğazların ticarî deniz ulaşımına açılmasıyla ilgili diğer devletlerle birlikte müzakere edilmeli.
- Azınlık hakları İtilaf - Avp Dev arasında yapılmış ant uygun olarak sağlanacaktır. İmo bağımsızlığı temin edilmelidir.
- Hâld milliyetçilik denirken saf ırk ayırımından söz edilmiyor.

- Milli Mücadele, bölgesel strateji dolayısıyla durgunluk görüntü veriyordu. 1919 Yunan işgalleri artınca bölgesel direnişler de arttı. Gerilla savaşları şeklinde savaş vermeye başladılar.
- Hepsi farklı yerlerde kongre toplamaya başladılar. Bu örgütler ulusalden ziyade bölgesel kurtuluş kodetti. Misak-ı Milli ise tüm Osmanlıların egemenliğini savunuyordu. (Türk, Kürt, Ermen)
- M. Kemal 1919 Anadolu'ya geçişyle durgunluk birlikteliğe dönüştü. Müdafaa-i Hukuk Cemiyetiyle iletişime geçti. 22 Haz 1919 Amasya Genelgesi yayımlandı.
- Vatanın tamamı, milletin istiklali tehlikededir. Hükümet İtilaf etti ve denetiminde old. güçlerini yapmıyor. Bu milleti adı var kendisi yok durumla düşünüyor. Milletin istiklali yine milletin azim ve kararı, kurtaracaktır. Sivas ve Erz kongresi duyuruldu.
- 1919'dan itibaren Ankara merkezli mücadele başladı. Direniş merkezleştirildi. İst Meclisi ile bir dönem koordineli şekilde faaliyet yürütüldü. Ancak 1920 İngiliz işgali sonrası Anadolu'daki direniş kırmak için Felah-ı Vatan liderleri tutuklanıyor, İst Meclisi protesto ediyor. İst vekilleri M. Kemal çağrısıyla Ankara'ya gelmeye başlıyor.
- 23 Nisan 1920'de İst'den gelen vekiller ile meclis açıldı (Alternatif değil).
- Cuma günü açılıyor halk nazarında meşruiyet kazanmak için.

→ Milli Mec tek amaç vardır: Saltanat ve hilafetin selamete kavuşturulması.

- Dini ritüeller ile açılmasına bir kişi itiraz ediyor: Kâzım Karabekir
- Bu şekilde açmanın da işi sonradan sizi zor durumda bırakacak.
- M. Kemal meclis başkanı seçiliyor. Milli Mec propaganda aracı: Hakimiyet-i Milliye
- Hem İst hem Ankara iki meclis ortaya çıkıyor. Ankara padişah ve halifeyi tanımakla birlikte ayrı hükümet old. hissettiyor.
- İst hükümetinin başına damat Ferit paşa gelmesiyle Şeyhülislam işg. başlığıyla fetva yayınıyor. Milli Mec aleyhine

- Ankara'ya karşı fetva yayılıyor. Milli Müc lehine.
- İst. Sevr Ant imzalanıyor. Ankara bunu tanımadığını duyurarak özerkliğini vurguluyor.
- Sevr gereği Batı ve Doğu'da işgaller.
- Anadolu'nun çeşitli yerlerinde Milli Müc karşı yerel ve bölgesel isyan başlatıldı. Ankara bastırdı. Hiyanet-i Vatanıye kanunu çıkarıldı. Bunun için İstiklal Mahk. kuruldu.

- 1917 Rusya Bolşevik Devriminden sonra Anadolu'da sosyalist ekisi görülmeye başlanıyor. Anadolu sosyalizm yanlıları kendilerine geniş faaliyet alanı buluyor. Bunun sebebi Osman'ın savaşlar ile uğraşması ve Rusya'nın antiemperyalist söylemidir.
- Rusya ile savaş bitince desteği görülmeye başlanıyor.
- Mart 1921'de Türk-Sovyet Dostluk Ant imzalanıyor. Batum Ruslara kalıyor. Ruslar Türk Birliklerine yardımında bulunuyor.
- Gerçek Ethem Yeşil Ordu adında komünist ilkeleri benimseyen yapı kuruyor. Milli Müc döneminde Yun. karşı cephe savaşları düzenliyor.
- Eskişehir'de TR Halk İştirakiyyun sosyalist partisi kuruluyor. Gerçek Ethem komutasındaki askerler üye oluyor. Bunlar bolşevizm etkisi altında kendi otoritelerini kurmaya çalışıyor.
- Bunların destek aldığını gören Ankara Gerçek Ethem'e karşı resmi komünist parti kurdu.
- 1921'de Gerçek Ethem ve askerleri Ankara millî müc taraftarlarıyla savaşa çıkıyor. Yenilgiye uğruyor. Yunanlılara sığınıyor.
- Ankara Hük. kurtuluşu Batıda görüyor. Bu yüzden sosyalist tutum Rus yakınlığı Avr. ile Türkiye gidecek ilişkileri bozabileceği düşünülüyor için komünizme yönelik cephe açılıyor.

12.11.20 (6. Hafta)

- Hiyanet-i Vatanıye: Ankara'daki Milli Müc taraftarlarına karşı isyan edenlere karşı.
- ↳ Milli Mücadeleye karşı gelen herkesin niteliği hain olmaları değildir. Sepslerden biri (herkesin bölgesel kurtuluş stratejisi, savaşın önceki topraklar dönme ve himaye girme stratejisi, ulusal strateji: misak-ı millî sınırları içinde ulusal kurtuluşu hedefleyen strateji) bölgesel stratejiler benimseyenler vs var. Yönteme yönelik veya doğrudan inkısal tiddirğine muhalefet var. İsyah çıkarıyorlar.